

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep,
0030 Oslo

Deres ref.: 26/441	Vår ref.: GG	Dato: 27.03.2026
--------------------	--------------	------------------

Høringsuttalelse fra Norsk Industri - forslag til endringer i vannforskriften

Vi viser til høring på endringer i vannforskriften, som gjelder endringer i vannforskriften §§ 8 og 9. Paragraf 8 fastsetter fristen for å oppnå miljømålene. Paragraf 9 fastsetter vilkårene for å kunne fastsette utsatt frist for måloppnåelse. I vannforvaltningsplanene som gjelder fra 2028 til 2033 og etterfølgende planperioder, vil det etter vanndirektivet artikkel 4 nr. 4 ikke lenger kunne fastsettes utsatt frist på grunn av tekniske årsaker eller urimelige kostnader.

I høringsnotatet fremkommer det at det for vannforvaltningsplanene som skal gjelde fra 2028 til 2033 og etterfølgende planperioder, ikke lenger vil kunne fastsettes utsatt frist for å nå miljømålene på grunn av tekniske årsaker eller urimelige kostnader. Dette følger av vanndirektivet artikkel 4 nr. 4. Forslaget til forskriftsendringer gjenspeiler dette, ved at det kun skal være mulig å gi utsatt frist dersom det er naturforhold som gjør at en forbedring av vannforekomsten innen fristen ikke lar seg gjennomføre, og det ikke forekommer ytterligere forringelse av miljøtilstanden.

Slik Norsk Industri ser det vil forskriftskravene være svært vanskelig (tilnærmet umulig) å gjennomføre i praksis.

Dersom utgangspunktet er at miljømålene i alle vannforekomster, der det ikke er fastsatt mindre strenge miljømål iht. forskriften § 10, skal nås innen planperioden frem til 2033 vil dette trolig kreve at det igangsettes tiltak i et uforholdsmessig stort omfang, med tilhørende store kostnader. Vi vil anta at dette også gjelder for andre europeiske land. Norsk Industri viser videre til at Norge trolig vil ha tilleggsutfordringer knyttet til måloppnåelse. Ett eksempel på dette er at Norge har en svært finmasket inndeling i små vannforekomster, sammenlignet med andre land. Et annet eksempel er at kvaliteten i Vann-nett fremdeles ikke er god nok og at detaljeringsgraden i planarbeidet fører til at svært store datamengder skal prosesseres og holdes oppdatert. Lav kvalitet på datagrunnlaget til Vann-nett øker risikoen for at planarbeidet ikke bygger på riktig og oppdatert informasjon. Et tredje eksempel er at Norge har tatt et nasjonalt valg om å inkludere sedimenter ved klassifisering av miljøtilstand i vannforekomster. Dette gjør måloppnåelse ekstra krevende i en del vannforekomster, der det historisk har vært lokalisert ulike typer industrivirksomhet med utslipp til vann.

En sannsynlig effekt av at utsatt miljømål kun tillates dersom det er naturforhold som gjør at miljømålet ikke kan nås, er at mindre strenge miljømål etter vannforskriften § 10 blir eneste unntak som kan benyttes. Dette fordrer bl.a. at vannforekomst er så påvirket av menneskelig virksomhet at det er umulig eller uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålene, mv.

Ved at fristutsettelse ikke kan brukes (med mindre det begrunnes i naturforhold) er det en risiko for at ambisjonen om å nå god miljøtilstand ikke lenger anses oppnåelig og at det heller må fastsettes lavere ambisjonsnivå i flere vannforekomster.

Vi vil også gjøre departementet oppmerksom på at responstiden fra et tiltak er gjennomført til det får en kjemisk eller økologisk effekt kan ta tid. Vi forutsetter derfor at responstid anses som et naturforhold, og foreslår at departementet i veileder/forarbeider til forskriften presiserer dette. Det vil medføre at når et tiltak er fysisk gjennomført, så vil det derfor være mulig å bruke utsatt frist, fordi det tar tid før kjemisk eller økologisk respons kan måles.

Norsk Industri er usikre på hva som regnes som "naturforhold" i forskriftssammenheng, og antar at det må utarbeides veiledning om dette. Ett eksempel kan være hvorvidt det regnes som et "naturforhold" at miljøtilstanden i en vannresipient oppstrøms er moderat (eller dårligere) og at dette påvirker miljøtilstanden nedstrøms, slik at miljømålet ikke kan nås.

I høringsnotatet skriver departementet at forslaget til endringer i vannforskriften ikke antas å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser utover det som ble lagt til grunn i ST. prp. nr. 75 (2007-2008). Departementet viser også til at endringen som foreslås i §§ 8 og 9 er en konsekvens av at vanndirektivet kun åpner for å fastsette utsatt frist om følge av tekniske vanskeligheter eller uforholdsmessige kostnader i to planperioder, og at dette har vært kjent siden før direktivet ble innlemmet i EØS-avtalen. Norsk Industri er sterkt tvilende til at Stortinget og forvaltningen har vært klar over de store konsekvensene som vanndirektivet kan få, hvis det kun er naturforhold som kan gi utsatt frist mht. miljømålene. Vi har allerede eksempler på at direktivet kan stå i veien for industrietableringer eller potensielt innebære kostnader som setter i spill grunnlaget for ellers lønnsom industriell virksomhet.

Norsk Industri bidrar gjerne med ytterligere informasjon eller innspill, ved ønske om det.

Med vennlig hilsen
Norsk Industri

Gunnar Grini (sign)
Fagsjef - Ytre Miljø